

Решение № 60550

Номер 60550

Година 25.09.2020

Град Смолян

Районен Съд - Смолян

На 12.08

Година 2020

В публично заседание в следния състав:

Председател:

Секретар:

Прокурор:

като разгледа докладваното от

Гергана Кузманова

Гражданско I инстанция дело

номер

20205440100145

по описа за

2020

година

Производството по делото е образувано по искова молба на ** против ** в която се твърди от ищцата, че на 27.03.2014г., с ответника подписали договор за паричен заем –**, по силата на който ответникът се задължи да й предоставил в заем сумата от 50 000,00 лв. С чл. 4 са уговорили следните параметри на договора: срок на договора 60 месеца, лихва от 5,15 % месечно или обща договорна лихва от 120 460 лв., съответно общо задължение в края на периода от 170 460 лв. Съгласно уговореното размера на погасителните вноски през първите 20 месеца била 2 575 лв., а в следващите 40 месеца от по 2 974 лева всяка месечна вноска. Възложени й били и разноски при усвояване на кредита от 2,7 % от заемната сума.

С чл. 5 от договора са договорили, съответно и предоставила обезпечение Ч. ипотека по отношение на имоти, собственост на трето лице-ипотекарен длъжник. На 27.03.2014г., подписали с ответника Договор за ипотека, за което се съставил нотариален акт № ** на нотариус **. Сделката бе надлежно вписана в *** по вписванията при Районен съд – Смолян.

След получаването на сумата, предприела плащания по договора, като в течение на същия и до 07.01.2015г., извършила преводи по посочената ми с договора банкова сметка на ответника в размер общо на 21 196,40 лв. Тъй като плащанията по договора станали непосилни за нея, през януари 2015г. ответника започнал кореспонденция с нея, Ч. която била уведомявана, че ако желае да прекрати договора, това можело да стане Ч. заплащането на сумата от 57 455,82 лв. Тази сума надхвърляла сбора от вноските- лихвите, които са дължими срещу ползването на сумата в рамките на по-малко от една година.

На 05.02.2015г., се принудила и сключила друг договор за заем ** с дружеството **, като целта била да погаси посочената й като необходима сума от 57 021,67 лв. В началото на м. февруари се извършил превод в полза на ** на посочената сума, като погашение по заема й. С платежно нареждане от 04.02.2015г., превела и сумата от 1030,52 лв. в полза на ответното дружество.

Твърди се от ищцата, че общият размер на плащанията, в течение действието на Договор за паричен заем – *, които е направила са 79 248,59 лв. Твърди, че разликата над сумата от 50000,00 лв. или сумата от 29 248,59 лв. е платена без правно основание, въз основа на нищожни договорни клаузи, поради което с настоящия иск, претендира връщането на тази сума. С настоящият иск претендирам връщане на сумата от 24900,00 лв., ведно със законната лихва до окончателното плащане.

Основава иска си на следните фактически твърдения:

При предоставяне на сумата от 50 000,00 лв., въпреки обезпечението Ч. ипотека е предвидена договорна /възнаградителна лихва/лихва от 5,5 % месечно, при срок на договора от 60 месеца или пет години. В договора липсва посочване на ГПР, но при преценка на предвидената възнаградителна лихва месечно излиза, че върху заемът се начислява договорна /възнаградителна лихва от 66%, а ГПР надхвърля този процент, имайки предвид и предвидените такси. С оглед на посоченото в договора, че в края на срока на договора следва да плати общо сумата от 170 460,00 лв., при предоставени 50 000,00 лв., излиза че общият размер на лихвата за пет години е 120 460 лв. или от по 24 092 лв. годишно, съответно 2000,00 лв. месечно. Тоест лихвата надхвърля месечно дължимата главница. Клаузите в договора, определящи размера на възнаградителните, респ. и на наказателните лихви са неравноправни, по см. на ЗЗП, съответно и нищожни, поради противоречието им със закона и добрите нрави. Платеното въз основа на нищожна договорна клауза подлежи на връщане, като платено при първоначална липса на основание, тъй като нищожните договорни уговорки не пораждаат правно действие.

По отношение неравноправният характер, съответно нищожността на уговорките по чл.4.2, 4.3, 4.4, 4.5, както и чл. 6, ал.1 от договора за паричен заем *, както и с оглед непосочването в договора на ГПР доводите ни са следните :Към момента на сключване на процесния договор е действал ЗПК /обн. ДВ, бр. 18/5.03.2010 г., в сила от 12.5.2010 г./, който урежда особени изисквания за предоставяне на потребителски кредит, както и Закон за защита на потребителите /обн. ДВ, бр. 99/9.12.2005 г., в сила от 10.06.2010 г./, който урежда защита на особена категория длъжници. Процесният договор попада в обхвата на регулация на тези два закона, поради което и всички техни предписания го обвързват. Относно изискванията към съдържанието на договор за потребителски кредит намират приложение разпоредбите на чл. 13 и чл. 24 ЗПК.

Разпоредбата на чл. 13 ЗПК поставя конкретни изисквания към съдържанието на договора за потребителски заем, които са задължителни, а при липсата им съобразно чл. 14 ЗПК договора се явява недействителен. В конкретния случай, обсъждания договор с * няма необходимото съдържание съобразно сочената разпоредба.

От друга страна противоречието със закона, като основание за нищожност по чл. 26, ал. 1 ЗЗД, е противоречие не със закона изобщо, а с конкретна и нещо повече - императивна правна норма. От своя страна не всяко противоречие със закона е основание за нищожност, а само в случаите, в които предметът на сделката е незаконен или когато основанието ѝ противоречи на закона. Противоречие със закона е налице и когато има противоречие с правен принцип, който макар и да не е изрично формулиран, е вплътен в много отделни правни норми и е част от действащата правна система.

По процесния кредит годишният процент на разходите /ГПР/ е в размер надхвърлящ 66 %, тоест значително над размера на законната лихва.

Разпоредбата на чл. 24 ЗПК изрично препраща към чл. 143 - 146 ЗЗП, уреждащи неравноправност на договорни клаузи, които водят до тяхната нищожност. Съгласно чл. 143 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Неравноправните клаузи не са обвързващи за потребителя - по арг. от чл. 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО. Неравноправният характер на клаузи в потребителския договор, които обосновават тяхната нищожност, съдът дори преценява служебно. Съгласно разпоредбата на чл. 146, ал. 1 ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално, какъвто нашият случай, не е .По аргумент от противното на чл. 146, ал. 2 ЗЗП, индивидуално уговорени клаузи са тези, които не са били изготвени предварително и потребителят е имал възможност да влияе върху съдържанието им. Възможност, да променя условията аз не съм имала, за което ще представя и доказателства. Договорът се сключи изцяло по предложение на ответника.

Заложена цена на финансовата услуга/лихва по договора за период от пет години, при предоставено обезпечение ипотека е 120 460,00 лв., за това освен изтъкнатата неравноправност, обсъжданите клаузи са сключени в условията на неравнопоснавеност водещи до нищожност поради противоречие с добрите нрави по см. на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, Както е известно, една сделка противоречи на добрите нрави, ако с нея: се договарят необосновано високи цени; неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота; използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг; се цели недобросъвестна конкуренция; използва се монополно положение, за да се наложи на другата страна неизгодно условие. В установената по време на възникване на процесните отношения съдебна практика за противоречаща на добрите нрави, нарушаваща принципа за справедливост, понеже се създава възможност за неоснователно обогатяване, се счита клауза за лихва, многократно превишаваща

размера на законната лихва за просрочени задължения, която се определя от Държавата, като се застъпва виждането, че уговорка за лихва надвишаваща трикратния размер на законната лихва е противна на добрите нрави. В процесния договор /ГЛП/ и годишен процент на разходите /ГПР/ многократно и значително надвишават трикратния размер на законната лихва, поради което както казах твърдя и да е налице нищожност, и на друго основание -противоречие с добрите нрави /чл. 26, ал. 1 предл. 3 ЗЗД/.

Доколкото се касае за договор за потребителски заем, при констатиране на неравноправни клаузи, водещи до недействителност, съдът е длъжен да констатира нищожност, но не е овластен да изменя съдържанието им - по арг. от чл. 6, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО, поради което се дължи чистата стойност на кредита - по арг. от чл. 23 ЗПК, като правилото на чл. 19, ал. 6 ЗПК, съгласно което надвзетите средства подлежат на връщане. От друга страна, нищожността на клаузите относно договорната лихва не влече нищожност на целия договор, на основание чл. 26, ал. 4 ЗЗД.

Именно защото възнаградителната лихва съставлява цена за предоставеното ползване на заетата сума, то тази цена следва да е справедлива. В случая е налице явна нееквивалентност между предоставената услуга и уговорената за това цена. Нарушен е принципът на добросъвестност при участие в облигационните отношения. Както е прието например в решение № 452/25.06.2010 г. по гр. д. № 4277/2008 г. на ВКС, IV г. о., *"понятието добри нрави предполага известна еквивалентност на насрещните престации и при тяхното явно несъответствие се прави извод за нарушение, водещо до нищожност...."* .Когато едната престация е предоставяне в собственост на парични средства, то насрещната престация - заплащане на възнаградителна лихва следва да се съизмерява както със стойността на отпуснатия заем, така и със срока, за който се уговаря връщане на заетата сума и с обстоятелството, дали заемът е обезпечен. В случая е налице обезпечение и с ипотека.

Идентична и като противоречаща на закона и на добрите нрави и от тук нищожна е уговорката, за неустойка по чл.6, ал.1 от Договора, предвид следното: Съобразно чл. 92 ЗЗД неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват. Тоест функциите, които изпълнява неустойката, са обезпечителна и обезщетителна, като идеята на обезпечителната функция е да се гарантира точното изпълнение на поетите задължения. Обсъжданата клауза дава право кредиторът да получи и допълнителна сумата 1% дневно, като за сравнение в края на месеца, би била дължимата сума от 30%, при все че е налице и обезпечение, Ч. ипотека. В тази връзка се позовавам на чл. 33, ал. 2 ЗПК, според която норма, когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва.

Предвид изложеното, твърдението ни е че посочените по-горе клаузи изцяло противоречат на разпоредбата на чл. 33, ал. 2 ЗПК и на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, тъй като драстично нарушават принципа на справедливост, създават условия за неоснователно обогатяване и излизат извън обезпечителните и обезщетителните функции, които законодателят определя за неустойката.

С оглед на това, че нищожните договорни клаузи, не пораждаат правни последици, като безспорно в правната теория, така и в съдебната практика се приема, че даденото по нищожен договор е претирано при начална липса на основание.

Поради изложеното моли съда да постанови решение, с което След като установи и прогласи нищожността на Договора за паричен заем ** подписан между мен и **конкретно нищожността на чл.4.2, 4.3, 4.4, 4.5, както и чл. 6, ал. 1 от същия, които гласят, че „лихвата по този заем е в размер на 5,15% месечно, договорната лихва по заема е 120 460,00 лева, Общото задължение по заема е 170460,00 лв., както и се уговаря размера на месечните погасителни вноски, съответно и се приема погасителен план, съответно и на чл.6,ал.1 от същия договор, с който се уговаря, че при неплащане на коя да е договорна вноска с повече от три дни, заемателят дължи неустойка в размер на 1% от общият размер на забавената сума за всеки ден забава до нейното плащане, които уговорки са възпроизведени в Договорна ипотека от 27.02014г. ,за която е съставен нотариален акт от същата дата, ответника да бъде осъден да ѝ заплати сумата от 24 900лв., която е платена на ответника без правно основание, въз основа на нищожен договори и договорни клаузи в него, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от датата на предявяване на иска, до датата на окончателното плащане. Претендира и за разноски по водене на делото.

В срока по чл.131от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който оспорва иска. Твърди, че е налице противоречие във фактическите твърдения и петуитума относно размера на сумата, която се твърди, че е платена без правно основание. , а именно на определени места в исквата молба се твърди, че е платена сума без правно основание в размер на 29 248,59 лв., а в

петитума се иска връщане на сума в размер на 24 900 лв., без да е уточнено, че се претендира част от твърдяната за платена без основание поради нищожност на договорни клаузи сума. Оспорва исковете по основание и размер.

По отношение на иска по чл.26, ал.1, пр.1 и 2 от ЗЗД и твърденията за нищожност на чл.4.2, 4.3, 4.4., 4.5 и чл. 6 ал. 1 от Договора за заем поради противоречие на закона и накърняване на добрите нрави, водещи до нищожността му като цяло. Счита , че всички изложени доводи за недействителност на договора са неоснователни и недоказани.

Съгласно разпоредбата на чл. 240, ал. 1 ЗЗД с договора за заем заемодателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. Заемът е неформален и реален, и като такъв се счита сключен не в момента, когато между страните е постигнато съгласие (едната да вземе, а другата да получи в заем пари или заместими вещи), а когато въз основа на това споразумение заетите пари или заместими вещи бъдат предадени на заемателя. Тази двустранна сделка притежава характеристиката на субективна търговска сделка по смисъла на чл. 286, ал. 1 ТЗ. Съобразно това, за нея намират съответно приложение и всички специфики, свързани с търговските сделки. Счита за безспорно, че между страните по делото не са възникнали правоотношения по договор за потребителски кредит по чл. 9 и сл. ЗПК, по отношение на който са субсидиарно приложими и правилата за заема, уредени в чл. 240 и следващите от ЗЗД. Процесният договор е договор, въз основа на който Заемодателят предоставя или се задължава да предостави на заемателя сума под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Договорът за заем е сключен в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Също така, правата и задълженията на страните следва да са изложени по ясен и разбираем начин, като по своето съдържание процесният договор за паричен заем отговоря на изискванията на закона.

Счита, че процесуалният представител на ищеца навсякъде в исковата в молба цитира правилно действащите разпоредби Закон за потребителския кредит към момента на сключване на Договора за заем, но ги тълкува превратно и с оглед контекста на направените през 2014 г. промени и действащия към настоящия момент ЗПК.

Към дата 27.03.2014 година е неотнормисима настоящата редакция на Закона за потребителския кредит е приета с ДВ № * г., като влиза в сила, считано от 23.07.2014 година. Съгласно действащия към 27.03.2014 г. Закон за потребителския кредит /ЗПК - редакция ДВ бр. 58 от 30.08.2010 г./, същият не се е прилагал за договори за кредит, обезпечени с ипотека на недвижим имот, освен в изрично посочените разпоредби, а именно:

„ Чл. 4. (Изм. -ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.08.2010 г.) (1) Разпоредбите на закона не се прилагат за:

2. (Изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 30.08.2010 г.) договори за кредит ши договори за посредничество за предоставяне на кредит, които са обезпечени с ипотека ти друго сравнимо обезпечение върху недвижим имот; за този вид договори се прилагат разпоредбите на чл. 5, 6, 16 - 18, 25 и 33а“.

Относно твърденията за непосочване на годишен процент на разходите в Договора

Видно от горепосоченото, към дата на сключване на Договора за паричен заем - 27.03.2014 г., в приложното поле на договорите за паричен заем, обезпечени с ипотека не са се прилагали следните разпоредби от ЗПК - чл. 11, ал.1, т.1-7, 9-20 и 22-27 и ал. 2, 3 и 4, както и чл. 33.Посочване на ГПР (годишен процент на разходите) в договора за кредит е задължително единствено и само, когато се касае за договор за заем (кредит), за който са приложими разпоредбите на Закона за потребителския кредит. Това изискване е заложено в чл. 11 от същия закон, но както беше изложено по-горе, ЗПК не намира приложение за процесния договор за заем, обезпечен с ипотека. Чл. 11 от ЗПК не се намира в приложимите разпоредби, изброени изрично в чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗПК, което налага извода, че посочване на ГПР не е задължително условие за валидност на договора за заем. Между страните е уговорен лихвен процент и той е приет от същите и е изрично посочен в договора за заем.

В тази връзка, твърденията на ищеца, че Договорът е недействителен следствие липсата на посочен годишен процент на разходите са неоснователни. Съгласно тогава действащия Закон за потребителския кредит, посочването на годишен процент на разходите не е било задължителен реквизит на Договорите за паричен заем, обезпечени с ипотека. Следователно, след като не е било законоустановено, не би следвало да се счита за порок на Договора, който да води до недействителност на същия.

Без конкретика е въведено твърдение от страна на процесуалния представител на ищеца и за други несъответствия на съдържанието на договора за заем със законовите разпоредби , което води до недействителност. Както и самият представител на ищеца е посочил в исковата молба,

основание за нищожност по чл. 26 ал. 1 ЗЗД е не противоречието със закона изобщо, а с конкретна и нещо повече императивна правна норма. Уточнение и посочване - няма.

Счита, че договорът е издържан, отговаря на изискванията на закона, неговото съдържание е с оглед минималните законови изисквания, относими към този вид договори, обезпечени с ипотека на недвижим имот, за които е неприложим ЗПК.

Относно нищожността на клаузата за договорната лихва.

В настоящия случай безспорно е установено между страните наличието на договора, усвояването на заемната сума /предаването ѝ от заемотателя/, предсрочното погасяване от страна на заемополучателя видно и от изложената фактическа обстановка в исковата молба. С процесния договор за заем ищцата М. Л. е поела задължение в срок от 60 месеца да върне предоставената ѝ заемна сума от 50 000 лева, заедно с договорната лихва от 120460,00 лева, както и всички други суми, дължими съгласно договора, при фиксиран лихвен процент в размер на 5,15% месечно, като при забава в плащането на която и да е погасителна вноска Заемателят е дължал неустойка в размер на 1% от общият размер на забавената сума за всеки ден забава до окончателното ѝ погасяване. Именно за тези клаузи (срок, за договорната лихва, неустойка за забава) длъжникът е възразил, като счита, че са уговорени в нарушение на добрите нрави и в противоречие със закона. Възлагане в тежест на заемателя/кредитополучателя да заплаща възнаградителна лихва по сключен договор за заем/кредит и това не противоречи на разпоредбите на ЗПК, а така също на чл. 240, ал. 2 от ЗЗД. Тази лихва представлява печалба за заемотателя за това, че заемателят ползва неговите парични средства и тя има възнаградителен, а не наказателен характер, поради което се дължи така, както е уговорена. Няма пречка страните да уговорят размера ѝ над размера на законната лихва и тяхната свобода на договаряне не е ограничена от разпоредбата на чл. 10, ал. 2 от ЗЗД и те могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и добрите нрави (За противоречащи на добрите нрави следва да се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота и се използва недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг). Императивната и ограничаваща свободата на договаряне разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК / не е била в сила към датата на сключване на процесния договор/, годишният процент на разходите, включващ и лихвите съгласно ал. 1, не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет.

Що се касае до възражението за нищожност, то същото се основава на твърдения, че така постигнатото съгласие по тези уговорки противоречи на справедливостта, като морална категория. При разрешаване на спора следва да се съобрази налична задължителна практика на ВКС (Тълкувателно решение № * г. на ВКС по тълк. дело № 1/2009 г., ОСТК), според която добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 ЗЗД). Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани в правни норми правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях, съответно в случая следва да намерят приложение именно защото липсва изричен нормативен лимит на размера на лихвите. Израз на принципа на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закрила и защитава всеки признат от закона интерес, е възприетото като съответно на морала изискване Ч. договорите да не се злоупотребява. Примери за неморални договаряния са били посочвани в текущата практика по заемни сделки. Заемът, уреден в чл. 240 ЗЗД се основава на взаимопомощ между равнопоставени граждани, поради което и принципно е безвъзмездна и краткосрочна сделка. В този смисъл всяко изрично договаряне на лихва за такова „услужване“ следва да се подчинява на правилата на добрите нрави, които изискват престацията да не се предназначава за средство за обогатяване на едната страна за сметка на другата. Именно в този смисъл е формираната практика на съдилищата (Решение № 906 от 30.12.2004 г. на ВКС по гр. д. № 1106/2003 г., II г. о., Решение № 378 от 18.05.2006 г. на ВКС по гр. д. № 315/2005 г., II г. о., Решение № 1270 от 9.01.2009 г. на ВКС по гр. д. № 5093/2007 г., II г. о., ГК), която очертава като критерии за преценка на злоупотреба при договарянето на лихвата между граждани конкретното ѝ предназначение като средство за недоброръчно извличане на облага. Съответно обобщение на тези критерии е дадено по реда на чл. 290 ГПК със задължително тълкуване (Решение № 530 от 15.02.2011 г. на ВКС по гр. д. № 4325/2008 г., V г. о., ГК), което допуска завишен размер на лихва, ако уговорката има и обезпечителен ефект (лихва се начислява върху невърнага част, а не във фиксиран размер, като стимулира своевременно връщане на главницата, независимо от уговорен срок в полза на длъжника). Правоотношението, възникнало между страните има характеристиките на обикновен заем за потребление. Спецификата на кредитната услуга предоставена от търговец на потребител е толкова съществена, че законодателят урежда тази сделка с особен закон, но след

датата на сключване на настоящия договор, като обикновените заеми са изключени от приложното му поле (чл. 9 ал. 4 ЗПК). Законодателят е отчел разликата в положението на договарящите страни и е въвел от една страна закрилни норми за потребителя, а от друга е гарантирал на търговеца възможността да уговаря цената на финансовата услуга според срока на предоставеното ползване. В този смисъл критериите за нравственост между гражданите при извличане на печалба от свободни финансови активи не могат да се пренесат автоматично към нормирания потребителски кредит, предоставен от професионален кредитор на свободен кредитен пазар. За да прецени обективно дали уговорената месечна лихва са предназначени за генериране на свърхпечалба за сметка на икономически по-слаб потребител, следва да се отчетат на първо място обстоятелствата, при които е сключена сделката. Потребителят се е договорил на свободен пазар, като е избрал с кой от участниците в него да договаря, при наличие на свободно достъпна информация за по-благоприятни оферти за лихва. Договорът е сключен при наличие на ясно разписани условия за цялата сума, която се ползва в размер на 50 000 лв. и общата тежест за заемполучателя по тази сделка - фиксирания лихвен процент, сумата на договорната лихва и общата дължима сума, която следва да бъде изплатена в размер в лева, както и обезщетението за забава, което не е включено в този размер и с чийто размер страните са се съгласили подписвайки договора за заем. Съответно договаряне на 5,15 % месечна лихва за финансова институция, отпуснала кредит не би следвало за се приема за търговия в нарушение на морала. Допълнителен аргумент е нововъведената с ДВ, бр. 35 от 2014 г.(в сила от 23.07.2014 г.) норма на чл. 19 ал. 4 от ЗПК, по повод на която вносителите на законопроекта (СТЕНОГРАМА от обсъжданията на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит № 454-01-8 от 30.01.2014 г., 42-то НС) обосновават нужда от предоставяне **на по-високи лихвени лимити за финансови небанкови институции, чиято кредитна дейност е застрашена с висока степен на несъбираемост и приходите от лихви следва да покриват загуби от рисково кредитиране на неплатежоспособни длъжници, формиращо 80 % от оборотната им дейност.** Именно по тези съображения в парламента се е обосновала нужда от поставяне на лимит, позволяващ договаряне на лихвени проценти от 50 пункта. В заключение, моля съдът да приеме, че липсват обстоятелства въз основа на които да може да се направи обоснован извод за накърняване на добрите нрави при сключването на договора с уговорка за възнаградителна лихва от 5,15 %.

При сключване на договор за заем, договорната лихва представлява цената на услугата - предоставяне в заем на парични средства. В българското законодателство няма норми, които да ограничават размера на договорната лихва, като по този начин нейните размери зависят изцяло от пазарните условия /Решение № 1095 от 23.12.1999 г. по гр. д. № 611/99 г., II г. о. на ВКС/. Заемателят се е съгласила с така уговорената в Договора договорна лихва, както е и поел ангажимента срещу ползването на заемната сума да заплати определена, като точен размер, лихва. Пазарът на договаряне и теглене на заеми е свободен. Г-жа Л. е бил запозната с размера на договорната лихва, както и с всички други условия по сделката. Извършила е и плащания за погасяване на задължението си, което е недвусмислено обстоятелство, че е съгласна с условията по сделката. В случай, че г-жа Л. е смятала, че сумата, която ще заплати за ползването на заема е прекомерно голяма, още изначално не би следвало да подпише договора за заем, да учреди ипотеката и още повече да получи и да се ползва от заемната сума. М. Л. е получила заемната сума срещу задължението да я върне ведно с уговорената лихва, което макар и с рефинансиране от друга институция е извършила предсрочно и с оглед уговореното между страните в процесния договор.

Договорът има сила на закон между страните, които са го сключили. Напълно недопустимо е искането, Съдът да обяви за нищожна клаузата, която определя размера на дължимата лихва по договора. Недопустимо също така е съдът да постанови решение, с което да измени волята на страните по един договор като измени размера на уговорената свободно между страните лихва.

Неоснователно е искането на ищеца за нищожност на чл. 4.2, 4.3, 4.4. и 4.5 от Договора касаеща уговорената договорна лихва. Считаме, че клаузата, в която е уговорен размерът на договорната лихва не е нищожна. По силата на чл. 26, ал.1, пр. трето ЗЗД, нищожни са договорите, които накърняват добрите нрави. Разпоредбата намира приложение и при търговските сделки съгласно препращаща норма на чл. 288 ТЗ. Действително, в цитираната норма на ЗЗД не се дефинира понятието „добри нрави“, но тъй като законодателят е придал правно значение на нарушаването им, приравнявайки го по последици с нарушаването на закона, вложеният в това понятие смисъл следва да се тълкува, че в посочената категория попадат само онези наложили се правила и норми, които бранят принципи, права и ценности, които са общи за всички правни субекти и зачитането им е в интерес на обществените отношения като цяло, а не само на индивидуалния интерес на някоя от договарящите страни. Такива са принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения, както и на предотвратяването

на несправедливо облагодетелствуване - аргумент от разпоредбите на чл. 289, чл. 302, чл. 307 ТЗ, чл. 20 ЗЗД и други. В тази връзка въпросът за накръняване на добрите нрави по отношение на уговорената договорна лихва следва да бъде решен Ч. прилагане на комплексен подход отчитащ фактори като: свобода при договарянето, равнопоставеност на страните, функцията на договорната лихва.

Следва да се вземе предвид и факта, че на пазара на кредитирането в България е налице разлика в небанковото (при финансовите институции) и банковото (при кредитните институции) кредитиране, по скъпия ресурс, който ползват небанковите институции, поради липсата на възможност за влогонабиране. В конкретния случай, клаузата за размера на месечната лихва е уговорена между страните в чл. 4 от Договора за заем и страните са се съгласили с нея.

Важен е освен това и факта, че Договорът за заем е предсрочно погасен Ч. рефинансиране от друга небанкова институция, като дължимите суми по новоотпуснатия кредит са сходни като съотношение лихви/главница с процесния договор за заем, а именно отпуснат е кредит в размер на 50 000 евро. а дължимата лихва по него е в размер на 135 340 евро.

Не на последно място моралните норми следва да се разглеждат и в двете посоки, имам предвид следното: Недоволната от сключения през 2014 г. договор, ищца, отново става клиент на „некоректната“ и ..работеща в противоречие със закона и добрите нрави“ небанкова институция - ответник по настоящето производство и сключва нов договор за заем с „. К. О. с главница 17500 лв_

В случай че съдът прецени, че уговорения размер на лихвата е в противоречие с до оите нрави, тъй като противоречие с императивна законова разпоредба няма, то би следвало да се приложи императивната норма на новия ЗПК, в който е указано, че ГПР не може да надвишава петкратния размер на законната лихва и същата да бъде редуцирана до 50 %.

Относно нищожността на клаузата за неустойка

Кредиторът не е имал ограничение за начисляване на неустойка за забава единствено до размера на законната лихва. В тази връзка, от ответника не са нарушени разпоредбите на Закона за потребителския кредит, действащ към 27.03.2014 г. Неустойката се дължи за всяка забавена погасителна вноска, когато Заемателят е изпаднал в забава с повече от 3 /три/ дни от датата на падежа.

Неустойката по своята правна същност представлява договорено между страните обезщетение за вредите от евентуалното неизпълнение на задълженията на страните по Договора, без да е нужно те да се доказват по размер. За да има право на неустойка страната следва да е изправна, т.е. да е изпълнила своите задължения по Договора (което е доказано с извършването на банковия превод от страна на * на заемната сума, уговорена в Договора) и да е налице виновно неизпълнение на другата страна, за обезпечаване на което е уговорена неустойката. В случая е безспорно, че Заемателят, със системно неплащане на паричното си задължение, не е изпълнил задължението си да върне заетата сума в уговорения срок и поради това е възникнало негово задължение за плащане на неустойка за забава. Поддържаната от ищцовата страна теза, че клаузата за неустойка е неравноправна поради това, че е необосновано висока, не е обосновано и доказано и е в противоречие със съдебната практика на Върховния касационен съд.

Неустойката е уговорена за всеки ден забава до деня на изпълнение на задължението си за плащане на забавената погасителна вноска в размер на 1 % от общия размер на забавената сума - при неизпълнение и за периода на неизпълнението. Съгласно чл. 9 ЗЗД страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителни норми на закона и на добрите нрави Страните в рамките на свободата на договаряне са се съгласили, че такава неустойка за забава е дължима и са определили нейния размер. Задължението за плащане на неустойка произтича от неизпълнението на задължението на ищцата за плащане в срок на дължимите погасителни вноски и е санкция за неизпълнение. При добросъвестно и коректно изпълнение на задължението за плащане на погасителните вноски, не би се стигнало до начисляването на неустойка за забава. Но Заемателят въпреки, че е наясно с негативните финансови последици, свързани със забавата в плащането е допускал забава и не е плащала указаните падежи. В този смисъл е и Решение № 107 на ВКС от 25.06.2010 г. по т. д. № 818/2009 г., ТК.

В действащото законодателство липсва легална законова дефиниция на понятието "необосновано висока" неустойка по смисъла на чл. 92, ал. 2 ЗЗД. Следва да се има предвид, че неустойката не трябва да се свежда единствено до размера на вредите. (Зсвен обезпечителна и обезщетителна функция неустойката изпълнява и наказателна функция, тъй като кредиторът е в правото си да претендира неустойка и когато вреди изобщо не са настъпили, или не са настъпили в предвидения размер, така че неустойката до известна степен е санкция за неизпълнението на длъжника по Договора за паричен заем.

В случая предмет на спора е начислена неустойка за забава по Договор за паричен заем, обезпечен с ипотека. Ищецът твърди, че уговорената в чл. 6, ал. 1 от процесния договор неустойка в размер на 1 % от общия размер на забавените суми за всеки ден забава до деня на изпълнение на задължението си за плащане на забавената погасителна вноска е необосновано високо. Размерът на дължимата неустойка нараства значително не в резултат на завишена база при формирането ѝ, а поради продължително неизпълнение от страна на длъжника. Подобно продължително неизпълнение не обуславя нищожност на клаузата за неустойката, като липсва и основание да се приеме, че същата противоречи на закона или на добрите нрави.

Що се касае до това при какви предпоставки неустойката ще бъде нищожна, поради противоречието ѝ с добрите нрави, следва да се имат предвид задължителните разяснения, дадени в ТР №

1 от 15.06.2010 г. по тълк. дело № 1/2009 г., ОСТК на В КС. Според т. 3 на това тълкувателно решение неустойката следва да се приеме за нищожна, тогава когато единствената цел за която е уговорена, излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция. Така уговорената в Договора неустойка не излиза извън посочените функции.

В тази връзка и по отношение на чл. 6, ал. 1 от Договора, счита, че доводите на ищеца са неотнормирани към признаването на клаузата за неустойката като недействителна. Заемателят, подписвайки Договора за паричен заем на 27.03.2014 г. и съгласявайки се с клаузите му, е запознат, че в случай на забава в плащането, дължи неустойката, упомената в него. За същото е уведомен и с представеното му Приложение № 4 към чл. 5, ал. 3 от Закона за потребителския кредит, т. 13 регламентираща разходите, дължими при просрочени плащания (в договора виж. чл. 2 от Договора). Това е санкция за неплащане в срок на дължимите погасителни вноски. Г-жа Л. е запозната с последствията от неплащане в срок на задълженията си по Договора. За същото е уведомена и от нотариуса при съставянето на Нотариалния акт за договорната ипотека от 27.03.2014 г., в който Нотариален акт тази неустойка отново е упомената и уговорена между страните.

С оглед на гореизложеното, не може да се приеме, ищцата е нямала възможност да поиска уговарянето на друг размер неустойка и след като е забавила изпълнението си изключително много, чак тогава е осъзнал какви са задълженията ѝ и съответно да изрази несъгласието си с тях. Освен това неколккратно и е предоставяна разбивка по кредита, удостоверения и т.н. и е следвало и е могла и в един значително по-ранен етап да възрази или да иска отмяна на начисленията, което не е направила, а както вече посочих е рефинансирала настоящия кредит и впоследствие през 2016 г. отново е кандидатствала и усвоила нова сума от същия кредитор.

От посоченото става ясно, че Заемателят още с подписването на Договора е наясно каква сума следва да заплати вследствие на забавата в плащането, която сама е допуснала, поради неплащане на дължимите от нейна страна погасителни вноски. 2.3.5. По отношение цитирания от ищеца чл. 24 от ЗПК /в действащия към момента на сключване на договора закон/ действително препраща към 143-148 от ЗЗП, но в случая процесния договор не е в обхвата на ЗПК и препратката към тези разпоредби е нетносима към процесния договор. Разпоредбата на чл. 146, ал. 2 ЗЗП определя критериите, според които клаузи от договора не са индивидуално уговорени. Това са тези клаузи, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия. Даденото легално определение за клаузи, които не са индивидуално уговорени, се ползва с оглед на осъществяваната върху тях преценка от гледна точка на евентуално неравноправният им характер. От дефиницията на законодателя следва по аргумент за противното, че индивидуално уговорени са клаузи, които не са били изготвени предварително (каквато е настоящата хипотеза) или дори и да са били изготвени предварително, потребителят е могъл да изрази становище по тяхното съдържание и съответно, при достатъчно информиран избор, ги е приел. Нелогично и абсурдно е да се приеме, че като пълнолетно и дееспособно лице ищцата не се е запознала със съдържанието на процесния договор и „сляпо“ се е доверила на кредитния консултант, разписвайки процесния договор без да го прочете. Ако същата не е могла да се запознае предварително със съдържанието му, тя е имала избор да не сключва договора за заем, още повече, че тя многократно е ползвала услугите на дружеството, което е индичия че е запозната с продукти, условия и възможността да коментира и предоговаря клаузи. Тоест, съгласявайки се да сключи договора, ищецът е преценил рисковете от това съгласие. За пълнота на изложението следва да отбележа, че ако приемем за вярно твърдението на ищцата за осъзнаване „нищожността на договора“ - дори и по време на изповядване на сделката, обективизирана в НА за учредяване на договорна ипотека, то остава въпросът защо тя е сключила и този договор, а не е заявила своето несъгласие и с него и не е предприела действия по обявяване на договора за заем за нищожен. Още повече, че предвиденият краен срок за учредяване на посочената договорна ипотека, съгласно чл. 5, ал. 1 от договора, е бил

до 31 март 2014 г., което и дава достатъчно време да атакува сочената от нея за нищожна процесна сделка. И доколкото нотариалният акт за учредяване на договорна ипотека е официален свидетелстващ документ и същият не е оспорен, той се ползва с обвързваща съда формална и материална доказателствена сила за удостоверените с тях факти и одобрението му от ищцата, както и е индигия за съгласието на последната с договора за заем. В с.з. ищцата р.пр. поддържа исковете Ч. пълномощника си адв.*.Отвѣтникът оспорва исковете писмена молба Ч. проц. си представител адв.*.

Съдът, след преценка на изложеното в исквата молба и отвѣора, на становищата на страните в с.з. и като обсъди събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

На 27.03.2014 г. между ищцата ** и отвѣтника ** е сключен Договор за паричен заем *. Съгласно сключения договор-чл.3 ал.1 и 2 ** се е задължил да предостави на ищцата-заемател сумата от 50 000 лв., от която заемодателят ще прихване разноските по усвояване на кредита в размер на 1350 лв. и разноските по учредяване на договорна ипотека, съгл.чл.5 ал.2 от договора. Ищцата се е съгласила да ползва предоставеният ѝ от отвѣтника кредит при следните условия, уговорени в чл. 4-: Срок на заема- 60 месеца, лихва по заема 5,15% месечно, договорна лихва-120 460,00 бв., като общото задължение по договора възлиза на 170 460,00 лв.Размера на погасителните вноски е уговорен по следния начин-първите 20 месечни вноски в размер на 2 575лв., а следващите 40 месечни вноски в размер на 2 974лв. всяка, като размерът, броя и датата на плащане са уговорени изчерпателно в погасителния план-Приложение №1, неразделна част от договора. В чл.6 страните са уговорили, че при усвояване на кредита заемателят дължи на заемодателя разноски в размер на 2,7 % от заемната сума.

Задълженията по заема са обезпечени с имотека върху подробно описания в чл.5 от договора недвижим имот, учредена с Нот. акт **, рег.**.

По делото е назначена и изслушана СИЕ, вещото лице по която дава заключение, че На 27.03.2014 г. между ** и ** е подписан Договор за паричен заем ** в размер 50 000.00/петдесет хиляди/лева, като е договорено разноските по усвояване на кредита в размер на 1350.00 лева и разноските по учредяване на договорната ипотека в размер на 1 293.16 лева да бъдат прихванати от размера на кредита. На 27. 03. 2014 г, след прихващане на гореописаните суми, ** е превел остатъка от заемната сума в размер на 47 356.84 лв. с извършване на банков превод по банковата сметка, посочена от Заемателя в чл.3, ал.3 от Договора.

Вещото лице дава заключение, че общият размер на извършените плащания за погасяване на кредита е 82 052.19 лева, в т.ч. 25 030.52 лева - внесени от ** и 57 021.67 лева - от ** - Ч. рефинансиране. Със заплатените суми от страна на ** е извършено погасяване, както следва:

- 50 000.00 лв. - главница
- 5 912.64 лв. - наказателни такси
- 26 139.55 лв. - договорна лихва

ГЛП не е посочен в договора и отчитайки промяната в размера на погасителните вноски и договорения месечен лихвен процент - 5.15%, средната стойност на ГЛП за периода е 65,35 лв. ГПР не е посочен в Договора на кредита и от страна на ** не е предоставена информация за размера и стойностите на показателите за изчислението му. Съотношението между получена и подлежаща на връщане сума по процесния договор е 340.92%. От страна на ищцата ** има забава при плащане на вноските по кредита посочено в Таблица 1, к.5. За забавата от страна на ** на основание чл. 6 от Договора - „при забава за плащане на коя да е погасителна вноска с повече от три дни, Заемателят дължи неустойка в размер на 1 % от общия размер на забавената сума за всеки ден забава до нейното плащане”, са начислени „Разходи за събиране на просрочени вземания” в общ размер 5 912.64 лева.

На 05 02.2015 г. ** е заплатила 1 030.52 лева, които от страна на ** са разпределени, както следва: 797.99 лева - нотариални такси, които представляват Разходи по смисъла на чл.1 от Договора и 232.53 лева - вноска.

ГПР не е посочен в Договора на кредита и от страна на „ К. О. не ѝ е предоставена информация за размера и стойностите на показателите за изчислението му. При така договорените условия по кредита може да се определи, че приложения ГПР по договора е в диапазона 85-95%, което надхвърля допустимите, съгласно чл.19, ал.4 от ЗПК стойности: „Годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена е постановление на Министерския съвет на Република България”. Законната лихва за периода 2014 Г.-2015 г. е била в диапазон 10.01%-10.05 %.

На 04.02.2015 г. между М. Л. и ** е сключен договор за бизнес кредит * в размер на 50 000.00 евро. Подлежащата на връщане сума, съгласно Приложение 1 неразделна част от Договора е 185 340.00 евро или процента в съотношението предоставена и подлежаща на връщане сума по договора, сключен с ** е 370.68 %.

При така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Предмет на предявения иск с правно основание чл.26 ал.1 от ЗЗД е прогласяване нищожността на чл.4.2,4.3,4.4,4.5 и чл.6 ал.1 от договор за паричен заем * , сключен между страните на 27.03.2014г., поради противоречието им със закона и ,както и с добрите нрави.

Искът е предявен от и срещу надлежна страна, а именно страните по облигационното правоотношение.

Разгледан по същество, искът по чл.26 ал.1 от ЗЗД е основателен и следва да бъде уважен, по следните съображения:

По делото няма спор, че ищцата е била в договорни отношения с ответника, породени от представения Договор за паричен заем **от 27.03.2014г. Същият е обезпечен с ипотека ,поради което към момента на сключването му следва да намери приложение разпоредбата на чл.4 ал.1 т. 2 от ЗПК / Изм. - ДВ, бр. 58 от 2010 г., в сила от 31.08.2010 г.) - редакцията й към момента на сключване на договора, а именно: разпоредбите на закона **не се прилагат** за договори за кредит или договори за посредничество за предоставяне на кредит, които са обезпечени с ипотека или друго сравнимо обезпечение върху недвижим имот; за този вид договори **се прилагат** разпоредбите на чл. 5, 6, 16 -18, 25 и 33а;

Съгласно §13, т.1 от ДР на ЗЗПотр, "потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон, действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност, а съгласно т.12 - "финансова услуга" е всяка услуга, свързана с банкова дейност, кредитиране, застраховане, лично пенсионно осигуряване, инвестиране или плащане.

Доколкото предоставянето на кредити, обезпечени с ипотека, представлява финансова услуга, когато същата е предоставена на физическо лице, имащо качеството "потребител" по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗПотр., то тези договори са подчинени съответно на Закона за защита на потребителите и получилите такива кредити лица се ползват от предвидената в него закрила. В този смисъл е и имащата задължителен характер Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в потребителските договори, въведена изрично като част от националното ни право с нормата на § 13а, т.9 от ДР на ЗЗП .

Съгласно чл.143 от ЗЗП "неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя", като в 17 точки са изброени неизчерпателно неравноправни клаузи. Законът квалифицира неравноправните клаузи като нищожни, освен ако са уговорени индивидуално / чл.146, ал.1/. Според чл.146, ал.2 от ЗЗП не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия. Неравноправните уговорки, които са индивидуално уговорени са действителни, но тежестта на доказване пада върху търговеца / чл.146, ал.4 ЗЗП/.

Съдът намира, че само посочването в договора,че условията са индивидуални / чл.4 / не е достатъчно да се приеме, че същите са индивидуално уговорени т.е. че не са били изготвени предварително от кредитора и че ищцата е могла да влияе върху съдържанието им. В тежест на ответника в производството бе да установи,че преди сключване на договора е предоставил на ищцата информация, съгласно изискването на приложимите към момента на сключване на процесния договор чл.5 от ЗПК, а именно:Преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът или кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя съобразно изразените от него предпочитания и въз основа на предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация за сравняване на различните предложения и за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит. Ето защо съдът счита,че клаузите на чл.4 и чл.6 от договора за кредит не са индивидуално уговорени и като такива подлежат на преценка относно тяхната неравноправност.

За основателно съдът намира становището на ищцата за неравноправния характер на на уговорената в чл.4 /,т.2 ,3,4 и 5/ от договора за заем договорна лихва в размер на 5,15% месечно или общо за периода 120 460 лв. При главница по заема от 50 000лв. в края на периода / 60

месеца/ общото задължение по кредита е 170 460 лв. В случая договорения лихвен процент многократно надвишава размера на законната лихва. Съдебната практика приема, че максималният размер на договорната лихва е ограничен винаги от чл.9 ЗЗД, съгласно който страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на добрите нрави. Възнаградителната лихва съставлява цената за предоставеното ползване на заетата сума и тази цена следва да е справедлива. В случая е налице явна нееквивалентност между предоставената услуга и уговорената за това цена. Нарушен е принципът на добросъвестност при участие в облигационните отношения като заплащането на възнаградителна лихва не е съизмерено със стойността на отпуснатия заем, а също така и със срока за връщане на заетата сума и с обстоятелството, че заемът е обезпечен с ипотека. За противоречащи на добрите нрави се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг и пр. Съдът намира, че клауза за такъв размер на възнаградителната лихва / 65,35% на годишна база/ е неравноправна, тъй като представлява уговорка във вреда на заемателя - тя не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Тъй като не се установи, че е договорена индивидуално / ответникът не ангажира доказателства за това/, същата е нищожна, на осн.чл.146 от ЗПК. С оглед на това за ищцата- заемател дължи по договора главницата по кредита, но не и договорна лихва, тъй като уговорката за нея в клаузата на чл.4 т.2,3,4 и 5 е нищожна.

Съдът счита за основателен и искът в частта за прогласяване нищожността на клаузата на чл.6 ал.1 от договора за заем. Посочената разпоредба предвижда, че при забава на плащането на която и да е погасителна вноска с повече от три дни, заемателят дължи неустойка в размер на 1% от общия размер на забавената сума за всеки ден забава до нейното плащане. Ако заемателят вече е изпаднал в забава за плащане на последваща/и погасителни вноски/и, неустойката започва да се начислява от деня следващ падежа на вноската, а съгл.ал.2 натрупаната неустойка, независимо от периода на забавата, не може да бъде повече от 45 000 лв.

В конкретния случай съдът намира, че уговореният размер на неустойката е неравноправна клауза по смисъла на чл.143 т.5 от ЗЗП и като такава е нищожна, тъй като задължава потребителя при неизпълнение на негово задължение / при забава в плащането на която и да е погасителна вноска с повече от три дни/ да заплати необосновано висок размер на неустойка. В случая при максимално уговорения размер на неустойката в ал.2 на чл.6 би достигнала стойност от 45 000 лв., съизмерима с главницата по кредита от 50 000 лв., поради което същата излиза извън рамките на присъщите й обезпечителна и обезщетителна функция за вредите от неизпълнението.

Поради основателността на иска по чл.26 ал.1 от ЗЗД за нищожност на посочените в петитума на исковата молба клаузи от договора, поради противоречието им с добрите нрави, основателен се явява и иска по чл.55 ал.1 от ЗЗД за връщане от ответника на получените от ищца суми по договора, които са платени от ищцата без основание. От заключението на вещното лице се установи, че ищцата е извършила плащания по процесния договор за кредит в общ размер на 82 052,19 лв., от които са погасени 50 000 лв. главница, 5 912,64 лв. - наказателни такси и 26 139,55 лв. договорни лихви т.е. поради нищожност на клаузите в чл.4.2, 3, 4.4, 4.5 и чл.6 ал.1 от Договора за договорна лихва и неустойка ищцата е платила сумата от 26 139,55 лв. - договорна лихва и 5 912,64 неустойка без основание и подлежат на връщане от ответника на ищцата, на основание чл. 55, ал. 1, предложение първо ЗЗД, като получени от ответника при начална липса на основание. Доколкото искът е предявен като частичен за сумата от 24 900,00 лв. от общо 29 248,00 лв. следва да бъде уважен до предявеният размер от 24 900,00 лв., ведно със законната лихва върху сумата от 24 900 лв., считано от датата на предявяване на иска-05.02.2020г. до окончателното й изплащане.

Предвид изхода на делото и на осн.чл.81 във вр. с чл.78 ал.1 от ГПК ще следва ответникът да бъде осъден да заплати на ищцата направените от нея разноски по водене на делото в размер на 120,00 лв. за вещно лице.

Относно адвокатското възнаграждение на пълномощника на ищцата, съдът съобрази следното: Видно от представения договор за правна защита и съдействие на А., ищцата не е заплатила адвокатско възнаграждение, тъй като пълномощникът оказва безплатна адвокатска защита на основание чл.38 ал.1 т.2 и т.3 от ЗА. Съгласно чл.38 ал.2 от ЗА, при безплатна адвокатска помощ, ако насрещната страна дължи разноски, адвокатът, оказал безплатна помощ има право на възнаграждение в размер не по-малък от минималния, който следва да бъде заплатен от другата страна. С оглед предявените кумулативно съединени искове, първият от които е неocenяем, а вторият ocenяем, минималният размер на възнаграждението по Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, определен по първи иск съгл.чл.7 ал.1 т.4, а по втория

съгласно чл.7 ал.2 т.3, дължимото адвокатско възнаграждение е в общ размер на 1577,00 лв., от което 300,00 лв. за иска по чл.26 ал.1 от ЗЗД и 1277,00 лв. за иска по чл.55 ал.1 пр.1 от ЗЗД , която сума ищецът следва да бъде осъден да заплати на адв. ** от АК-Смолян.

Поради това,че ищцата е освободена от заплащане на дължимата по предявените иски ДТ, на осн.чл.78 ал.6 от ГПК ще следва ответникът да бъде осъден да заплати по сметна на Смолянски районен съд ДТ по предявените иски в размер на 1046,00 лв., от която 50,00лв. ДТ за иска по чл.26 ал.1 от ЗЗД и 996,00лв. ДТ за иска по чл.55 ал.1 пр.1 от ЗЗД.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожни следните клаузи от Договор за паричен заем ***, сключен на 27.03.2014г. между **, със седалище и А. на управление Г. ** и ** с ЕГН * с адрес ***, а именно: **чл. 4.2, 4.3, 4.4. и 4.5 и чл.6.ал.1**, поради противоречието им с добрите нрави.

ОСЪЖДА ***, със седалище и Адрес на управление ** да върне на ** сумата от 24 900 лв., представляваща частичен иск от общо 29 248,59лв., платена от ищцата по Договор за паричен заем *, сключен на 27.03.2014г. , тъй като е получена от ответника при начална липса на основание.,ведно със законната лихва върху сумата от 24 900лв., считано от датата на предявяване на иска-05.02.2020г. до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА **, със седалище на управление ** да заплати на ** разноски по водене на делото в размер на 120,00лв. за вещо лице.

ОСЪЖДА **, със седалище на управление ** да заплати на адвокат ** от АК-Смолян адвокатско възнаграждение в размер на 1 577,00лв.

ОСЪЖДА **, със седалище на управление ** да заплати по сметка на СМРС държавна такса, дължима по предявените иски в размер на 1046,00 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Смолянски окръжен съд в двуседмичен срок, считано от връчването му на страните.

РАЙОНЕН СЪДИЯ: